

omgående og omfattende indsats, der tager hensyn til betydningen af gratis grundlæggende uddannelse og behovet for at fjerne de pågældende børn fra sådant arbejde og at sørge for deres rehabilitering og sociale integration, samtidig med at man ser på deres familiers behov.

»Børn« i konventionens forstand omfatter efter konventionens artikel 2 enhver person under 18 år. Udtrykket »de værste former for børnearbejde« omfatter efter konventionens artikel 3:

- a) alle former for slaveri eller slaverilignende forhold som fx salg af eller handel med børn, gældsslaveri, trældom og tvangsarbejde, herunder tvangsrekruttering af børn til brug i væbnede konflikter,
- b) brug af, formidling af eller tilbud om børn til prostitution, fremstilling af pornografi eller pornografiske forestillinger,
- c) brug af, formidling af eller tilbud om børn til ulovlige aktiviteter, særlig i forbindelse med fremstilling af og handel med narkotika, som defineret i de relevante internationale traktater,
- d) arbejde, der ifølge dets karakter eller de forhold, som det udføres under, kan skade børns helbred, sikkerhed eller moral.

De lande, der ratificerer konventionen, skal udarbejde handlingsplaner og sikre en effektiv håndhævelse af reglerne, bl.a. gennem bestemmelser om straf.

Til konventionsteksten hører en henstilling, der indeholder mere detaljerede bestemmelser om handlingsplaner, indsamling til ajourføring af detaljerede oplysninger og statistiske data om karakteren og omfanget af børnearbejde.

Henstillingen indeholder endvidere en uddybning af, hvad der forstås ved de værste former for børnearbejde, og andre anvisninger som led i afskaffelsen af børnearbejde.

Pr. 23. marts 2000 har 11 lande ratificeret konvention nr. 182. Det drejer sig om følgende: Belize, Botswana, Brasilien, Finland, Irland, Malawi, San Marino, Seychellerne, Slovakiet, Tunesien samt USA.

5.2. ILO-konventionens forhold til dansk lovgivning

Det følgende indeholder en nærmere gennemgang af de pligter i konventionen, som de deltagende lande skal leve op til, og det vurderes, om dansk lovgivning allerede i dag må antages at opfylde pligterne, eller om en korrekt opfyldelse kræver lovændring.

Konventionens artikel 3, litra a, omfatter alle former for slaveri eller slaverilignende forhold som f.eks. salg af og handel med børn, gældsslaveri, trældom og

tvangsarbejde, herunder tvangsrekruttering af børn til brug i væbnede konflikter.

Pligten til at kriminalisere denne form for børnearbejde må bl.a. anses for opfyldt ved de gældende bestemmelser i straffeloven, herunder ved bestemmelserne i § 215 (om ulovlig unddragelse af forældremyndighed og børnebortførelse), § 260 (om ulovlig tvang) og §§ 261 og 262 (om ulovlig frihedsberøvelse).

Danmark traf i 1998 beslutning om at hæve aldersgrænsen for *militærtjeneste* i forsvaret til 18 år. Det betyder, at unge skal være fyldt 18 år, før de kan påbegynde militærtjeneste i Danmark. I lov om hjemmeværnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 198 af 29. marts 1999, er det i § 9, stk. 1, fastsat, at som frivillige i hjemmeværnet kan optages mænd og kvinder fra begyndelsen af det år, hvori de fylder 18 år. Da der er tale om frivillighed og ikke tvangsrekruttering, forudsætter konventionen ikke en ændring af hjemmeværnsloven. Bestemmelsen vil i øvrigt blive foreslået ændret, således at personer skal være fyldt 18 år, før de kan optages i hjemmeværnet.

Artikel 3, litra b, omfatter brug af, formidling af eller tilbud om børn til prostitution, fremstilling af pornografi eller pornografiske forestillinger.

Pligten til at kriminalisere brug, formidling af og tilbud om børn til prostitution må anses for opfyldt ved de gældende bestemmelser i straffeloven, herunder ved bestemmelserne i § 223 a (om strafansvar for kunder til prostituerede under 18 år) og §§ 228 og 229 (rufferi, bordelvirksomhed og alfonseri).

For så vidt angår forbudet mod at bruge børn under 18 år som aktører ved fremstilling af pornografi, indeholder de gældende bestemmelser i straffeloven ikke en tilstrækkelig beskyttelse i forhold til de 15-17 årige, jf. ovenfor under pkt. 4. På den baggrund stilles der som nævnt forslag om, at der indsættes en ny bestemmelse i straffelovens § 230, hvorefter den, der optager utugtige fotografier, film eller lignende af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde at udbrede materialet, straffes med hæfte eller fængsel indtil 2 år, under formildende omstændigheder med bøde. En gennemførelse af dette forslag må antages at opfylde konventionens pligt til at forbyde brugen mv. af børn og unge under 18 år ved fremstilling af pornografi.

Hvad endelig angår pligten til at forbyde brugen mv. af børn til pornografiske forestillinger, fremgår det af Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 11. august 1995 om politiets tilladelse til striptease eller anden form for nøgendsans, at der er et absolut forbud mod, at børn under 18 år medvirker. Overtrædelse